95138

D. ANTONII GOMEZII OPERA OMNIA ANNOTATIONIBUS ET ADDITIONIBUS LOCUPLETATA.

Rafael Gutierrez

A.50286

D. ANTONII GOMEZII,

IN ACADEMIA SALMANTICENSI
Juris Civilis Primarii Profeſſoris,

VARIÆ RESOLUTIONES
JURIS CIVILIS, COMMUNIS, ET REGII,
TOMIS TRIBUS DISTINCTÆ,

Quorum { I. Ultimarum Voluntatum / II. Contractuum / III. Delictorum } materias continet.

EDITIO NOVISSIMA,

Cui præter Annotationes EMANUELIS SOAREZ A RIBEIRA, *acceſſerunt Illuſtrationes, ſeu Additiones* JOANNIS DE AYLLON LAYNEZ *in fine cujuſque Capitis appoſitæ, cum Indice Generali.*

LUGDUNI,
Sumptibus PETRI BRUYSET, & Sociorum.

M. DCC. XLIV.
CUM PRIVILEGIO REGIS.

BIBLIOPOLÆ
AD LECTOREM.

INANE prorſùs eſſet in Operis hujus limine ANTONII GOMEZII encomium. Fama tanti Juriſconſulti pluſquàm unius ſæculi decurſu fuit corroborata, & qui vix prima Juriſprudentiæ elementa ſalutavit, jam tanti viri novit merita, jam ſibi propoſuit luculentam ex eruditis ejus ſcriptis utilitatem percipere. Qui fuerint fructus, docet ingens omnium applauſus, & pluries repetita ejus Reſolutionum & Commentariorum editio; ſatis ſupérque eſt. Plures alii Juriſperiti, omni ſuſpicione majores, eum cognominaverunt virum litteris ac pietate præcellentem. Plures alii non minùs congruo nomine egregii ſcilicet Doctoris memoriam ejus decoraverunt. Itaque ſufficiat ut hujus noviſſimæ Editionis præ cæteris omnibus excellentiam paucis oſtendamus; quæ vel minimùm attento facile patebit. Hæc nempè præter ipſius Auctoris Additiones ex Editione Salmanticenſi anni 1579. depromptas, & Annotationes celeberrimi Juriſconſulti EMAN. SOAREZ A RIBEIRA in præcedentibus hujus operis Editionibus jam inſertas, continet Additiones ſive Illuſtrationes luculentiſſimas Doctiſſimi Viri JOAN. DE AYLLON LAYNEZ J. C. Utrarienſis in fine cujuſque capitis appoſitas, quibus non ſolùm ipſius *Gomezii* doctrina novum ſplendorem accipit, verum etiam difficillimæ de Teſtamentis, Contractibus, & Delictis quæſtiones doctiſſimis ſcholiis enodantur & elucidantur: Et ut nihil eorum quæ Lectoris commodo maxime poſſunt inſervire, deſideraretur; inveniet ad calcem Variarum Reſolutionum Repertorium Generale Rerum & Verborum, non eorum tantum quæ in hac *Gomezii* operis parte continentur, ſed & ſingulorum quæ in Annotationibus *De Ribeira*, & Additionibus *De Ayllon* comprehenduntur; item reperiet ad calcem Commentarii ad leges Tauri, Indicem alterum rerum omnium in hoc volumine contentarum. Habes jam, BENEVOLE LECTOR, quæ utilitati tuæ conſulentes, hîc elaboravimus; fruere jucundiùs, & Vale.

D. JOAN.

D. D.
ANT. GOMEZ,
J.C. ERUDITISSIMI
COMMENTARIORUM
VARIARUMQUE RESOLUTIONUM
Juris Civilis, Communis, & Regii.

TOMUS PRIMUS
DE TESTAMENTIS.

PROOEMIUM.

COGITANTI mihi, quod præclarè dicebat ille Medicorum facilè Princeps Hippocrates, hominis Brevem eſſe vitam, artem longam, experientiam periculoſam; id in noſtra juriſprudentia veriſſimè quoque uſurpari poſſe videtur. Tanta eſt enim Librorum, qui in ea ſcripti ſunt moles & vaſtitas, ut vix triplex hominum ætas eos percurrendo (ne dicam legendo, atque cogitando) poſſit ſufficere. Scientia verò adeo longa eſt, tot novis paſſim emergentibus negotiis dubiis, contrariiſque hominum opinionibus in toto Juris Civilis corpore diſperſis, ut cùm ad metam perveniſſe putes, te in medio curſu defeciſſe, longùmque iter tibi adhuc conficiendum ſentias. Experientia denique cùm & dubia ſit, & pro conſuetudine locorum univerſa, atque ſæpenumero ab ipſo Civilis Prudentiæ fonte exorbitans, tot præſertim antiquis abrogatis, tot novis Regum & Principum Conſtitutionibus, tot Civitatum enaſcentibus conſuetudinibus, nihil ferè certum, quod ſequaris, invenias; & cùm unum quid didiceris, aliud quoque addiſcendum eſſe animadvertas. Atque (ut verum dicam) ea cogitatio me majora ſcribere aggreſſum ſæpenumero revocavit, nedum lucem dare rebus cogito, etiam tenebras novis meditationibus afferam: atque, ut eſt in proverbio, Γλαῦκας εἰς ἀθήνας. Opus itaque excogitavi, quo breviter, clare, dilucideque omnia quæ hodie in Judiciis & Practica verſantur, ex utroque jure, & Doctorum diſputationibus, contrariiſque ſententiis traderem. Cùm enim in cæteris omnibus rebus omnis perſpicuitatis principium ſit ordo, eum ſequuti ſumus, in quo maximè gloriari poſſumus. Nam totum Jus Civile cum tripartitum ſit, noſtros quoque Commentarios in tres Tomos fecimus. Primum autem de Teſtamentis cæteriſque, quæ ad teſtantium ultimas voluntates ſpectant, fecimus. Secundum de Contractibus atque aliis conventionibus, quæ quotidie inter homines tractari ſo-

D. ANTONII
GOMEZII
VARIARUM RESOLUTIONUM
TOMUS SECUNDUS.

D. D.

ANT. GOMEZ,

J. C. ERUDITISSIMI,

COMMENTARIORUM, VARIARUMQUE RESOLUTIONUM

Juris Civilis, Communis, Regii.

TOMUS SECUNDUS.

DE CONTRACTIBUS.

PROOEMIUM.

ABSOLUTIS iis, quæ pertinent ad ultimas teſtatium Voluntates, ordinis ratio poſtulat, ut ad ſecundam Juris Civilis partem, quam de Contractibus eſſe voluimus, accingamur. Cujus tractatio eò mihi jucundior fuit, clarioríque luce, & compoſitiori ordine indigere viſa eſt, quòd apud omnes fermè gentes, & populos circa Contractus, moleſtas, odioſáſque paſſim lites exoriri viderem. Potiſſimam verò operam dedi, quò facilior & clarior noſtra de Contractibus procederet oratio, ut quod multorum opinionibus eſſet involutum, explicarem: quod varietate obſcurum, clarum redderem: quod multis Juriſconſultorum reſponſis exuberans, variéque diffuſum, ordine tractarem: quod multorum hominum tumultuoſis diſputationibus, & moleſtis clamoribus obturbatum, ſedarem: totum denique hanc materiam ſic temperarem, ut etiam Juvenes per immenſos ſpinoſóſque Juris Civilis campos ſpatiari nunc tandem ſumma cum voluptate, & fructu, poſſint. Hac enim tempeſtate eò venit multorum, qui de jure Civili ſcripſerunt, cùm temeritas, tum impudentia, ut verè nunc demum dicere poſſimus, quod eſt apud Euripidem, in Hippolito.

[illegible]
[illegible]

Adde etiam, quod hujuſmodi indigeſta ſcriptorum moles, paſſimque Doctorum opiniones, per varios anfractus & titulos diſperſæ, ſtudioſam legum juventutem ab honeſto inſtituto avertunt, atque etiam conſtanter in abdita Juriſprudentiæ greſſam in obſcuras præcipitant tenebras, in contrarias ſententias trahunt, in turbulentos errores conjiciunt: denique in deſperationem plerumque adducunt. Nos igitur hanc totam de Contractibus tractationem quindecim Capitibus breviſſimis & facillimis abſolvimus: ita, ut quis titulum *ff. de verb. oblig.* tutus accedere, totámque eam materiam facillimâ methodo intelligere poſſit. Cùm autem hominum cauſa (ut præclarè docet Hermogeniã methodo intelligere poſſit. Cùm autem hominum cauſa (ut præclarè docet Hermogenianus *in l. 2. ff. de ſtat. hom.*) Jus omne ſit conſtitutum, primò de perſonis, quæ poſſunt contrahere, vel non: ac poſt de cæteris, his proximos atque conjunctos applicantes titulos, ut res patitur, dicemus.

D. ANTONII
GOMEZII,
VARIARUM RESOLUTIONUM
TOMUS TERTIUS.

D. D.
ANT. GOMEZ,
J.C. ERUDITISSIMI
COMMENTARIORUM,
VARIARUMQUE RESOLUTIONUM
Juris Civilis, Communis, & Regii,
TOMUS TERTIUS.
DE DELICTIS.

PROOEMIUM.

HACTENUS quæ ad teſtamentorum contractuumque formam pertinent, ſatis ſuperque tractaſſe mihi videor: hoc nunc reliqui eſt, ut ordinis ſuſcepti memores tertiam Juris Civilis partem, eamque meo judicio potiſſimam, quam *De Delictis* fecimus, aggrediamur. Cujus tractatio eò mihi dignior viſa eſt, in qua omnes nervos intenderem, atque (quemadmodum in extremo actu Comici ſolent) majori cum fructu ac voluptate ad finem ſuum perducerem, quòd hæc Juſtitiæ pars, non ſolùm inter noſtros, verùm etiam inter Barbaros, & cæteros, qui moribus reguntur, homines, tantam vim habeat, ut bonis præmia, contra verò malis ſupplicia propoſita eſſe videamus. Honor enim, & ſupplicium (ut dicebat Theophraſtus) fideliſſimi ſunt rerum publicarum, omniſque humanæ ſocietatis cuſtodes, atque ob eam cauſam, pœnam ac beneficium Aſſyrios pro diis coluiſſe ſolitos arbitror, quòd malefactorum vindicta homines ad bene honeſteque vivendum promptiores evadere, impunitatis verò ſpe mortalium animos criminibus invitari cernerent. Effecit igitur cùm diuturnus atque improbus labor, quem jam à primis adoleſcentiæ annis juri dicundo inſumpſimus, tùm frequens, & aſſidua in judiciis exercitatio, ut confidentiùs, & ut ſpero, pari cum utilitate hunc tractatum abſolverem: in quo, præter antiquas Juriſconſultorum contrariaſque ſententias, quas compoſuimus, Juris utriuſque deciſiones, quæ variè diffuſeque circa crimina agitari ſolent, ſic in unum coëgimus, ac temperavimus, ut & veterum legum ſanctionibus, & conſuetudinis jure (ſuas enim quæque Reſpublica variaſque pœnarum formas pro ſapientum virorum arbitrio ſibi conſtituit) uti poſſis. Primùm igitur de Delictis in genere, cæteras deindè applicantes criminum ſpecies, conſtitutaque illis jure ſupplicia, dicemus.